

ΣΑΒΒΑΤΟ 2 ΜΑΡΤΙΟΥ 2024

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ
ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Υπεύθυνη Ομάδας Λατινικών: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΑΝΤΖΟΥΛΗ
Επιμέλεια διαγωνίσματος: ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΜΑΚΟΥ

A1. Γιατί, ανόητε άνθρωπε, δεν σωπαίνεις, για να πετύχεις αυτό που θέλεις; Αλλά λες πως σου αρέσει η αρχαιότητα, γιατί είναι τιμημένη και καλή και σεμνή. Έτσι λοιπόν να ζεις, όπως οι αρχαίοι άνδρες, αλλά να μιλάς έτσι, όπως οι άνδρες της εποχής μας' και να 'χεις πάντα στη μνήμη και στην καρδιά σου αυτό που γράφτηκε από τον Γάιο Καίσαρα: «Σαν τον σκόπελο, έτσι να αποφεύγεις τη λέξη την ασυνήθιστη και την πρωτάκουστη».

Εάν κάτι, το οποίο έπρεπε να διαταχθεί στους στρατιώτες, του φαινόταν κάπως σκληρό, διακήρυττε ότι τον είχε συμβουλεύσει το ελάφι. Αυτό το ελάφι κάποια ημέρα έφυγε και πίστεψαν ότι είχε πεθάνει. Όταν κάποιος ανήγγειλε στον Σερτώριο ότι το ελάφι βρέθηκε, ο Σερτώριος τον διέταξε να σωπάσει. Επιπλέον, τον καθοδήγησε να το αφήσει ελεύθερο ξαφνικά την επόμενη μέρα σ' αυτόν τον τόπο, όπου επρόκειτο να βρίσκεται ο ίδιος με τους φίλους του. Την επόμενη ημέρα, ο Σερτώριος, αφού δέχτηκε τους φίλους στην κρεβατοκάμαρά του, τους είπε ότι είχε δει στον ύπνο του ότι το ελάφι, που είχε πεθάνει, επέστρεψε σ' αυτόν. Όταν το ελάφι, αφού αφέθηκε ελεύθερο από τον δούλο, όρμησε στην κρεβατοκάμαρα του Σερτώριου, γεννήθηκε μεγάλος θαυμασμός.

B1α. Ο Πόπλιος Βεργίλιος Μάρων (70-19 π.Χ.) είναι αναμφίβολα ο «εθνικός ποιητής» των Ρωμαίων: η *Αινειάδα* του (*Aeneis*), που αποτελεί ίσως το «πιο κλασικό έργο όχι μόνο της ρωμαϊκής αλλά και ολόκληρης της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας», είναι ένας πολύπλοκος και πολυδιάστατος συνδυασμός της Οδύσσειας και της Ιλιάδας σε καλλιμαχικές διαστάσεις και αναγνωρίστηκε εξ αρχής ως το εθνικό έπος των Ρωμαίων. Θέμα του έργου είναι η αναχώρηση του Αινεία - του μυθικού γενάρχη των Ρωμαίων - από την Τροία, οι περιπλανήσεις του και η εγκατάστασή του στο Λάτιο. Το υπέροχο ταλέντο του Βεργιλίου είναι άμεσα διαπιστώσιμο και στις δύο προγενέστερες συλλογές του: στις δέκα βουκολικές *Εκλογές* (*Eclogae*) και

στα τέσσερα βιβλία των Γεωργικών (*Georgica*). Λογοτεχνικό πρότυπο των Εκλογών είναι ο ελληνιστικός Θεόκριτος (*Ειδύλλια*), ενώ των Γεωργικών ο αρχαϊκός Ησίοδος (*Εργα και ημέραι*).

B1β.

Ο Κικέρωνας ήταν ένας από τους μεγαλύτερους ρήτορες της αρχαιότητας.

Ο Κορνήλιος Νέπωσ έγραψε βιογραφίες για σπουδαίους Έλληνες και Ρωμαίους στρατηγούς.

Κορυφαίοι Ρωμαίοι ελεγειακοί ποιητές είναι ο Τίβουλλος, ο Προπέρτιος και ο Οβίδιος.

B2. 1.-Δ, 2.-Β, 3.-Ζ, 4.-Ε, 5.-Γ

Γ1α. *honesta et bona et modesta* → *honestissima et optima et modestissima*

Γ1β. *aetat(i)um suarum, quod, tempora, egentiores, Tarquini, loca, admirationi, diem*

Γ2α. *vive, loquere, habe* → *vivito, loquitor, habeto*

Γ2β. *dic, poterat, fore/futurum esse, videberis/-re, nuntiandus fuisses, emittendorum, iubemus, introrumpendum, monuistis*

Δ1α. **Cum aliquis Sertorio nuntiavisset cervam inventam esse:** Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα της κύριας πρότασης *iussit*· εισάγεται με τον ιστορικό/διηγηματικό σύνδεσμο *cum*, που χρησιμοποιείται για τις διηγήσεις του παρελθόντος και υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση δευτερεύουσας και κύριας, δημιουργώντας μια σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσά τους· είναι φανερός εδώ ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου της υποτακτικής. Εκφέρεται με υποτακτική υπερσυντελικού (*nuntiavisset*), γιατί εξαρτάται από το ρήμα της κύριας (*iussit*), που είναι ιστορικός χρόνος, και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

Δ1β. Ο υποθετικός λόγος είναι:

Υπόθεση: *Si videbatur* (si+Οριστική Παρατατικού)

Απόδοση: *praedicabat* (Οριστική Παρατατικού)

Είδος: ανοιχτή υπόθεση στο παρελθόν.

Ανοιχτή υπόθεση στο μέλλον: *Si videbitur, praedicabit.*

Δ2α. Quos fidos amicos habui?

Δ2β.

id: αντικείμενο του ρήματος *habe*

insolens: επιθετικός προσδιορισμός στο *verbum*

dixisse: αντικείμενο στο ρήμα *ferunt*, ειδικό απαρέμφατο

neutris: έμμεσο αντικείμενο του απαρεμφάτου *referre*

durius: κατηγορούμενο του υποκειμένου *quid* (μέσω του εννοούμενου *esse*)
(απόλυτη σύγκριση)

in somno: εμπρόθετος προσδιορισμός της κατάστασης στο *visum esse*

ΑΡΕΙΤΟΛΜΟ

Δάφνη - Αγ. Δημήτριος